

PASTOR ET OVES

1 Hic vir, quī in campō ambulat, pāstor Iūlii est. Pāstor
 nōn sōlus est in campō, nam canis niger cum eō est et
 centum ovēs: ūna ovis nigra et ūndēcentum ovēs albae.
 Pāstor ūnam ovem nigram et multās ovēs albās habet. Is
 5 est dominus ovis nigrae et ovium albārum. Pāstor ovī
 nigrae et ovibus albīs aquam et cibum dat. Cum ūnā ove
 nigrā et ūndēcentum ovibus albīs pāstor in campō est.

Cibus ovium est herba, quae in campō est. In rīvō est
 aqua. Ovēs in campō herbam edunt, et aquam bibunt ē
 10 rīvō, quī inter campum et silvam est. Canis herbam nōn
 ēst, neque pāstor herbam ēst. Cibus pāstōris est pānis,
 quī inest in saccō. Iūlius pāstōrī suō pānem dat. Pāstor
 canī suō cibum dat: canis ā pāstōre cibum accipit. Ita-
 que canis pāstōrem amat.

ūn-dē-centum = IC (99)

albus -a -um ↔ niger
 -gra -grum

	<i>sing</i>	<i>plūr</i>
<i>nōm</i>	ovis	ovēs
<i>acc</i>	ovem	ovēs
<i>gen</i>	ovis	ovium
<i>dat</i>	ovī	ovibus
<i>abl</i>	ove	ovibus

rīvus = parvus fluvius

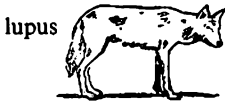
ēst edunt
 vir pānem ēst
 virī pānem edunt

	<i>sing</i>	<i>plūr</i>
<i>nōm</i>	pāstor	pāstōrēs
<i>acc</i>	pāstōrem	pāstōrēs
<i>gen</i>	pāstōris	pāstōrum
<i>dat</i>	pāstōrī	pāstōribus
<i>abl</i>	pāstōre	pāstōribus

ūnus mōns (< monts)
duo montēs

vallis ↔ mōns

ūna arbor
duae arborēs

suprā *prp*+*acc*

ūna nūbēs
duae nūbēs

sub *prp*+*abl* ↔ suprā
umbra ↔ sōl

umbram petit = ad umbram adit

pāstor in umbrā iacet

ovēs albās relinquit = ab ovibus albīs abit

In Italiā sunt multī pāstōrēs. Quī viā Appiā Rōmā 15
Brundisium it multōs pāstōrēs videt in campīs. Nume-
rus pāstōrum magnus est. Dominī pāstōribus suīs ci-
bum dant. Canēs ā pāstōribus cibum accipiunt.

Post campum montēs sunt. Inter montēs sunt vallēs.
In campō est collis. (Collis est mōns parvus.) In colle 20
arbor est. In silvā multae arborēs sunt. Ovēs nōn in silvā
neque in monte, sed in campō sunt. In silvā est lupus.
Pāstor et ovēs lupum timent, nam lupus ovēs ēst. In silvīs
et in montibus lupī sunt, in vallibus nūllī sunt lupī.

Sōl in caelō est suprā campum. In caelō nūlla nūbēs 25
vidētur. Caelum est suprā terram. Montēs et vallēs,
campī silvaeque sunt in terrā. In caelō sōl et nūbēs sunt,
sed suprā hunc campum caelum sine nūbibus est. Ita-
que sōl lūcet in campō.

Pāstor in sōle ambulat. Sub arbore autem umbra est. 30
Pāstor, quī nūllam nūbem videt in caelō, cum cane et
ovibus ad arborem adit. Pāstor umbram petit. Etiam
ovēs umbram petunt: post pāstōrem ad arborem ad-
eunt. Pāstor ovēs suās ad arborem dūcit.

Ecce pāstor in umbrā arboris iacet cum cane et ovi- 35
bus. Arbor pāstōrī et canī et ovibus umbram dat; sed
ovis nigra cum paucīs aliīs in sōle iacet. Pāstor, quī
fessus est, oculōs claudit et dormit. Canis nōn dormit.

Dum pāstor in herbā dormit, ovis nigra ab ovibus albīs II
abit et ad rīvum currit. Ovis nigra ovēs albās relinquit et 40
rīvum petit; aquam bibit ē rīvō, et in silvam intrat!

Canis lātrat: “Baubau!” Pāstor oculōs aperit, ovēs aspicit, ovem nigram nōn videt. Pāstor ovēs numerat: “Ūna, duae, trēs, quattuor, quīnque..... ūndēcentum.”

45 Numerus ovium est ūndēcentum, nōn centum. Nūllae ovēs albae absunt, sed abest ovis nigra. Pāstor et canis ovēs albās relinquunt et silvam petunt. Pāstor saccum cum pāne in colle relinquunt.

Dum cēterae ovēs ā pāstōre numerantur, ovis nigra in 50 magnā silvā, ubi via nūlla est, errat. Ovis, quae iam procul ā pāstōre cēterisque ovibus abest, neque caelum neque sōlem suprā sē videt. Sub arboribus sōl nōn lūcet. Ovis nigra in umbrā est.

In terrā inter arborēs sunt vestīgia lupī. Ubi est lupus 55 ipse? Nōn procul abest. Ovis vestīgia lupī in terrā videt, neque lupum ipsum videt. Itaque ovis lupum nōn timet. Parva ovis sine timōre inter arborēs errat.

Lupus autem prope ovem est. Pāstor et canis procul ab eā sunt. Lupus, quī cibum nōn habet, per silvam 60 errat. Lupus in silvā cibum quaerit, dum pāstor et canis ovem nigram quaerunt.

Pāstor: “Ubi est ovis nigra? Age! quaere ovem, canis, et reperī eam!” Canis ovem quaerit et vestīgia eius in terrā reperit, neque ovem ipsam reperit. Canis lātrat.

65 Pāstor: “Ecce vestīgia ovis. Ubi est ovis ipsa? Dūc mē ad eam, canis!” Canis dominum suum per silvam dūcit ad ovem, sed ovis procul abest.

Lupus ululat: “Uhū!” Et ovis et canis lupum audiunt.

vestigium

lupus ipse, acc lupum ipsum

timor -ōris (gen) m < timet

ovis ipsa, acc ovem ipsam

dūcit dūcunt dūc! dūcite! (imp)

dēns

ūnus dēns (< dents)
duo dentēs

ac-currit < ad-currit

prope ↔ procul

clāmōr -ōris (*gen*) *m*
< clāmat

pāstor ovem in umerōs
im-pōnit (< in-pōnit)

dēclinātiō -ōnis *f* (*dēcl*)
< dēclinat

modus -i *m*: modō *abl*

-u -ae

-am -ās

-ae -ārum

-ae -īs

-ā -īs

Canis currit. Ovis cōnsistit et exspectat dum lupus ve-
nit. Ovis bālat: "Bābā!"

70

Ecce lupus quī ante ovem est! Iam ovis lupum ipsum
ante sē videt. Oculī lupī in umbrā lūcent ut gemmae et
dentēs ut margarītae. Parva ovis oculōs claudit et dentēs
lupī exspectat. Lupus collum ovis petit dentibus...

Sed ecce canis accurrit! Lupus sē ab ove vertit ad
canem, quī ante lupum cōnsistit et dentēs ostendit. Lu-
pus ululat. Canis lātrat. Ovis bālat.

Pāstor, quī iam prope est, clāmat: "Pete lupum!" Ca-
nis clāmōrem pāstōris audit, et sine timōre lupum petit.
Lupus autem ovem relinquit et montēs petit.

80

Pāstor quoque accurrit et ovem suam, quae in terrā
iacet, aspicit. In collō eius sunt vestīgia dentium lupī!
Ovis oculōs aperit et ad pāstōrem suum bālat.

Pāstor laetus ovem in umerōs impōnit eamque portat
ad cēterās ovēs, quae sine pāstōre in campō errant.

85

Procul in monte lupus ululat.

GRAMMATICA LATINA

Dēclinātiō vocābulōrum

[I] Dēclinātiō prīma.

Vocābulum 'insula' dēclinātur hōc modō:

90

	<i>Singulāris</i>	<i>Plūrālis</i>
<i>Nōminātīvus</i>	īnsul a	īnsul ae
<i>Accūsātīvus</i>	īnsul am	īnsul ās
<i>Genetīvus</i>	īnsul ae	īnsul ārum
<i>Datīvus</i>	īnsul ae	īnsul īs
<i>Ablātīvus</i>	īnsul ā	īnsul īs

95

Hōc modō dēclīnantur multa vocābula fēminīna. Exempla: fēmina, puella, filia, domina, ancilla, familia, littera, pecūnia, mēnsa, vīlla, aqua, via, silva, terra, cēt.

hōc modō : ut 'insula'

100 [II] Dēclīnātiō secunda.

	<i>Sing.</i>	<i>Plūr.</i>	<i>Sing.</i>	<i>Plūr.</i>
<i>Nōm.</i> [A]	serv us	serv ī	[B] verb um	verb a
<i>Acc.</i>	serv um	serv ōs	verb um	verb a
<i>Gen.</i>	serv ī	serv ōrum	verb ī	verb ōrum
105 <i>Dat.</i>	serv ō	serv īs	verb ō	verb īs
<i>Abl.</i>	serv ō	serv īs	verb ō	verb īs

-us/-um	-ī/-a
-um	-ōs/-a
-ī	-ōrum
-ō	-īs
-ō	-īs

[A] Ut 'servus' dēclīnantur vocābula masculīna: fīlius, dominus, fluvius, numerus, nummus, hortus, nāsus, mūrus, equus, saccus, umerus, amīcus, oculus, campus, rīvus, lupus, cēt.; puer, vir, liber (nōm. sing. sine -us).

[B] Ut 'verbum' dēclīnantur vocābula neutra: oppidum, exemplum, baculum, ōstium, cubiculum, speculum, mālum, ōrnāmentum, collum, pretium, caelum, vestīgium, cēt.

[III] Dēclīnātiō tertia.

	<i>Sing.</i>	<i>Plūr.</i>	<i>Sing.</i>	<i>Plūr.</i>
<i>Nōm.</i> [A]	pāstor	pāstōr ēs	[B] ov is	ov ēs
<i>Acc.</i>	pāstōr em	pāstōr ēs	ov em	ov ēs
<i>Gen.</i>	pāstōr is	pāstōr um	ov is	ov ium
<i>Dat.</i>	pāstōr ī	pāstōr ibus	ov ī	ov ibus
120 <i>Abl.</i>	pāstōr e	pāstōr ibus	ov e	ov ibus

-/is	-ēs
-em	-ēs
-is	-um/-ium
-ī	-ibus
-e	-ibus

[A] Ut 'pāstor' dēclīnantur haec vocābula: sōl sōlis, timor -ōris, clāmōr -ōris (masc.); arbor -oris (fēm.); cēt.

[B] Ut 'ovis' dēclīnantur haec vocābula: pānis, collis, vallis, canis (gen. plūr. canum); nūbēs -is (nōm. sing. -ēs); mōns montis, dēns dentis (nōm. sing. -s < -ts); et alia multa. Fēminīna sunt: ovis, vallis, nūbēs; masculīna: pānis, collis, mōns, dēns.

PENSVM A

In Italiā sunt multī pāstōr-. Numerus pāstōr- magnus est. Pāstor Iūliū ūnum can- et multās ov- habet. Pāstor est domi-

Vocābula nova:

campus
 pāstor
 canis
 ovis
 cibus
 herba
 rīvus
 pānis
 mōns
 vallis
 collis
 arbor
 silva
 lupus
 sōl
 caelum
 terra
 nūbēs
 umbra
 vestīgium
 timor
 dēns
 clāmōr
 modus
 niger
 albus
 ūndēcentum
 ēst edunt
 bibit
 lūcet
 petit
 dūcit
 iacet
 relinquit
 lātrat
 errat
 quaerit
 reperit
 ululat
 bālat
 accurrit
 impōnit
 ipse
 procul
 suprā
 sub
 dum
 ut
 dēclinātiō
 dēclīnat

nus can- et ov-. Can- et ov- pāstōr- amant. Cibus ov- est herba, cibus pāstōr- est pān-. Pāstor pān- ēst.

In coll- ūna arbor est. Pāstor cum can- et ov- ad arbor- it. Iam pāstor in umbrā arbor- iacet. Arbor pāstōr- et can- et ov- umbram dat, sed ov- nigra in sōl- iacet. Nūllae nūb- ante sōl- sunt. In silvā multae arbor- sunt, sub arbor- umbra est. Ov- nigra ā pāstōr- cēterisque ov- discēdit. Canis ov- videt.

PENSVM B

Pāstor et centum — in — sunt. Pāstor ovibus aquam et — dat. Cibus ovium est —, cibus pāstōris est —. Pāstor pānem —. Ovēs herbam — et aquam — ē —.

Sōl —, nūlla — in caelō — hunc campum vidētur. In colle ūna — est, in — multae arborēs sunt. — arboribus umbra est. Pāstor ovēs suās ad arborem —. — pāstor in — arboris iacet, ovis nigra cēterās ovēs — et silvam —. In terrā sunt — lupī; lupus — nōn procul abest. Lupus in silvā cibum —, dum pāstor et — ovem quaerunt.

PENSVM C

Num pāstor sōlus in campō est?

Quot ovēs habet pāstor?

Ā quō canis cibum accipit?

Suntne montēs prope pāstōrem?

Ubi sunt vallis?

Quid est collis?

Quō it pāstor?

Cūr pāstor umbram petit?

Quō it ovis nigra?

Quid ovis in terrā videt?

Cūr lupus ovem nigram nōn ēst?